

Добринь С.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Харків, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови господарювання вимагають від вітчизняних підприємств постійної уваги до змін ринкової інфраструктури, інфляційних процесів, зростання цін на сировину та комплектуючі, ускладнення умов залучення зовнішніх фінансових ресурсів. Все це вимагає від підприємств швидкого реагування та постійного пристосування планів і прогнозів, структур і засобів організації виробництва до нових вимог ринкового середовища.

В процесі формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства найважливішою умовою є дотримання певної збалансованості між збільшенням обсягів фінансових ресурсів та їх раціональним використанням з метою забезпечення фінансово-економічного розвитку підприємства. Однак, в сучасних економічних умовах, дотримання відповідного балансу суттєво ускладнюється збільшенням негативного впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

До основних факторів зовнішнього середовища відносяться: система оподаткування, інвестиційний клімат країни, рівень інфляції, грошово-валютна політика і коливання валютного курсу, динаміка змін ринкового попиту, рівень конкуренції на цільовому ринку, тощо [1, 3, 4].

До факторів внутрішнього середовища можна віднести: забезпеченість підприємства ресурсами й засобами виробництва, швидкість розвитку техніки й технологій, інтенсивність інноваційного процесу, якість і швидкість отримання

інформації в системі управління, ефективність управлінських рішень, маркетингова стратегія підприємства, фінансова стратегія підприємства, забезпеченість власним капіталом та його мобільність, тощо [1-3].

Тому особливе місце посідає організація формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства, через яку відбувається узгодження та координація різноспрямованих заходів щодо залучення та використання фінансових ресурсів для ефективного досягнення цілей і вирішення завдань, які ставить перед собою підприємство під тиском дії різноспрямованих чинників.

Організація формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства являє собою регламентовану на управлінському рівні систему, що включає визначення цілей і пріоритетів розвитку діяльності підприємства, а також розробку різноманітних засобів їхнього забезпечення.

Розробка, реалізація і впровадження системи заходів щодо організації формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства припускає проходження ряду етапів, серед яких можна відзначити:

1. Аналіз цілей формування фінансових ресурсів, встановлення можливостей їхньої реалізації і відповідного ресурсного забезпечення досягнення зазначених цілей і завдань;

2. Визначення стратегій і механізмів реалізації обраних цілей;

3. Розробка системно збалансованих заходів для реалізації сукупності обраних стратегій;

4. Визначення пріоритетних напрямків цільового забезпечення реалізації таких стратегій відповідними ресурсами.

За такий підхід, сукупність цілей організації формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства може бути розділено на три основні стратегічні напрямки:

- цілі розвитку виробничої сфери підприємства;
- цілі інноваційного та науково-технічного характеру
- маркетингово-збутові цілі.

Таким чином, налагодження організації формування та розподілу

фінансових ресурсів стає складним процесом організаційних, структурних, функціональних та інших трансформацій, які надають суттєвий вплив на окремі аспекти виробничо-господарської діяльності підприємства. Побудова та удосконалення системи організації формування та розподілу фінансових ресурсів є одним з найважливіших елементів загального процесу виробничо-технологічного і соціально-економічного розвитку підприємства. Тому ключові цілі залучення та використання фінансових ресурсів повинні бути чітко узгоджені з рештою стратегічних і поточних планів підприємства.

Організація формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства має розпочинатися одночасно з формуванням загальної стратегії розвитку підприємства, тобто має передбачати виконання наступних етапів:

- визначення стратегічних цілей і формулювання загальної стратегії розвитку;
- аналіз внутрішнього середовища і зовнішнього оточення підприємства;
- визначення зовнішніх джерел фінансування та можливості нарощування власних фінансових ресурсів;
- вибір партнерів по залученню зовнішніх фінансових ресурсів та визначення умов співробітництва;
- планування обсягів фінансових ресурсів;
- моніторинг і контроль виконання планів формування та розподілу фінансових ресурсів.

Початковий етап організації формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства пов'язаний із визначенням стратегічних і довгострокових цільових орієнтирів діяльності підприємства, а також із розробкою стратегії досягнення комплексу встановлених цілей і завдань розвитку. Стратегічний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства є досить необхідним для визначення подальшого напрямку розвитку підприємства. Результати аналізу умов діяльності підприємства та визначення головних ключових факторів реалізації конкретної стратегії дає можливість формування

конкретних стратегічних планів щодо формування та розподілу фінансових ресурсів.

Результатом виконання зазначених вище процедур є формування цілісної і погодженої з різними аспектами стратегічного розвитку підприємства системи організації формування та розподілу фінансових ресурсів. Проте й під час оперативного управління використання фінансових ресурсів також виникає ряд специфічних управлінських задач, що є характерними для сфери фінансових відносин:

1. Складність отримання, аналізу і використання інформації, необхідної для оперативного управління. Перш за все, це стосується отримання інформації із зовнішніх джерел: можливе несвоєчасне викладення інформації в офіційних джерелах, труднощі отримання певних даних, імовірно висвітлення неточних або суттєво занижених результатів. Щодо внутрішніх джерел, то інформаційний потік може бути обтяжений надмірним документообігом на підприємстві, що відповідно гальмує інформаційний потік та ускладнює отримання певної інформації.

2. Дублювання управлінських функцій, що здатне суттєво збільшити витрати або унеможливити економію.

3. Труднощі автономної оцінки ефективності формування та розподілу фінансових ресурсів.

4. Складність здійснення наскрізного фінансового контролю, несвоєчасне реагування та виявлення загрозливих тенденцій, що призводить до посилення внутрішніх ризиків, через які ускладнюється вирішення питань підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Література:

1. Добрынь С. В. Управління фінансовими ризиками підприємства [Електронний ресурс] / С. В. Добрынь // Ефективна економіка. –2015. – №5. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua>

2. Колпаков В. М. Теория и практика принятия управленческих решений: учеб. пособие / В. М. Колпаков – [2-е изд., перераб. и доп.]. – К.: МАУП, 2004. – 504с.

3. Назарова Г. В. Організаційні структури управління корпораціями: монографія / Г. В. Назарова. – [2 вид., доп. і перероб.]. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 420с.

4. Шифрин М. Б. Стратегический менеджмент: учебное пособие / М. Б. Шифрин. – СПб.: Питер, 2006. – 240с.